

V. PRIPRAVA ZA POTVRDU U KATEDRALAMA

U katedralama gdje se na Duhove podjeljuje potvrda za više župa mogla bi se svečanost urediti ovako:

Za svaku župu odredi se prema broju potvrđenika vrijeme kad će doći na svetu potvrdu. U svim župama neka priprava bude slična: svi nauče iste odgovore i iste popijevke. Relativno malen broj onih koji dođu mimo ovakvu pripravu, neće poremetiti tok obreda.

Mogla bi se osim toga pomalo uvoditi praksa da se krizma podjeljuje ne samo u katedralama, nego i u ostalim gradskim župama. Uz brižljivu pripravu svih vjernika podjeljivanje svete potvrde postalo bi na taj način zajednička stvar biskupa, potvrđenika, svih vjernika u crkvi, zajednička stvar čitave župe. Isticanje duhovnoga u toj svečanosti možda će dovesti do toga da će taj sakrament biti roditeljima ne briga za odijelo, kumovima ne briga za dar, nego nada za pravi duhovni porast krizmanika.

Dr Ljubomir KUČAN

DAJTE, TISKAJTE NAM MALI KATEKIZAM!

(OKO PROBLEMA OBITELJSKE KATEKIZACIJE)

Pitanje katekizacije, odnosno pouke djece i mladeži u vjeri, bez sumnje je naš najhitniji i najakutniji pastoralni problem. Ostane li ovako kako je danas, gdje već ima čitavih krajeva u kojima se sva pouka u vjeri, faktički, ograničuje na ono malo površne i elementarne pouke pred prvu sv. pričest — pouke, koja se isto tako brzo zaboravi, kako se je brzo, na vrat na nos, i naučila — i gdje već nailazimo, i u ispovijedi, na osobe, koje više ne znaju ni očenaša, a kamo li da bi se umjele dobro ispovjediti, za 50, 60 godina mi ćemo biti zemlja krštenih neznabožaca i nevjernika. Uzalud nam sva liturgijska obnova po crkvama, ako nam nitko više u njih ne bude dolazio, od vjerske apatije i neznanja. »Ignoti nulla cupido!« »Nihil volitum, nisi cognitum!«

Pastoralna akcija na tom području, sustavna, organizirana, jedinstvena i solidarna, ne trpi odlaganja.

Što se dosada poduzimalo i poduzelo, kolikogod je ponegdje bilo ambiciozno i stručno zamišljeno, nije otišlo u širinu. Nema ništa od lijepih i opširnih programa ni od metodičko-psihološke razrade, ako većina katoličke djece, zbog objektivnih poteškoća terena i socijalne okoline, ili zbog

subjektivne dezinteresiranosti i mlake volje roditelja i djece, ne dolazi na katehizaciju, ili ako svećenstvo, na našu sramotu, svaku ozbiljniju katehetsku akciju dočekuje u stavu mlakosti, bezvoljnosti, pasivne resistencije i praktičnog bojkota. Instinktivno se bježi od danas, danas i uvijek, najteže pastoralne dužnosti: dužnosti, koja nikomu, tko je hoće da uzme ozbiljno, ne da ni komotizirati ni spavati.

Hoće li se prilike, doskora i radikalno izmijeniti na bolje, teško je reći. Bit će to, samo ako dođe do prave opće pastoralne mobilizacije, u stilu jedne nove, crkvene, »svete vojne«. I ako se to bude držalo u neprestanoj i budnoj evidenciji od svih crkvenih faktora. Uz iskorištavanje svih mogućnosti i okupljanje svih raspoloživih sila. Sestarskih prije svega. Njihov ovogodišnji »katehetski tečaj« jedna je od velikih nada.

Samo, što dotle? I što paralelno s tim? Jer, računati sa stopostotnim uspjehom sustavne katehetske pouke u jednoj bližoj budućnosti, više je nego naivno. A duše djece valja spasavati »hic et nunc«. I masovno. I svagdje. I odmah.

Kad god sam o tom mislio, silovito mi se nametala misao: moramo uz maksimalistički imati i minimalistički program; moramo se služiti i primitivnim, najjednostavnijim metodama. Onim, što je i u najnepovoljnijim okolnostima, koliko toliko provedivo, ostvarivo, moguće. I u vremenima, gdje mnogi poslenici još spavaju tvrđim snom (Mat. 13, 25). Onim, što neće odviše opterećivati ni ljude s najmanje dobre volje i ambicija: ni među vjernicima, ni među svećentvom. Onim, što će se moći, s pravom, zahtijevati kao apsolutni minimum od sviju, koji ne će posve da slome sa svojom — već prema tomu, kršćanskom ili svećeničkom — savješću.

Moramo se svi obazirati oko takvih metoda: s puno inventivnosti. A ima ih. Ima ih i u riznici naših nacionalnih historijskih iskustava.

Neka današnje profesionalne katehete grme koliko hoće, protiv memoriranja katekizamskih tekstova, ja kažem, da je to još uvijek sto puta bolje nego katekizamska »tabula rasa«. Masovni su pokreti uvijek polazili od katekizama i od »parola«, što su se učile napamet. One su davale principe i elemente. U konciznoj, pregnantnoj formi. »Jezgraški«. Kratko. Ali zato se je to lako učilo. I tvrdo je ostajalo u glavi. Zauvijek. A tko je mogao, išao je onda dalje. Učili su ga. Tumačili su mu. Uvodili su ga u dublji smisao formule.

Tako je bilo i s našim, Deharbovim, »Malim katekizmom«. Tako je bilo i sa fratarskim »kolincima« za turskoga vremena. Barem to znao je svatko. Nije bio totalni ignorant u svojoj vjeri. Znao je, šta ispovijeda i na što se kune.

A za to nije trebalo stručnih kateheta. Nije trebalo ni svećenika. To se je sve odvijalo u stilu »lajičkog apostolata«. Seljak je seljaka učio; seljanka seljanku. Otac i mati dijete. Brat sestru i sestra brata. Svećenik je samo ispitivao i tumačio. Gdje bi stigao i kako bi stigao. Nešto u korizmi, nešto prije ispovijedi, nešto uz zaručke, nešto u propovijedima, »a casu ad casum«. Darovitiji i revniji nijesu, tako, samo »znali nauk«, nego su ga i razumijevali.

Zar se to ne bi moglo učiniti i danas? Zar to ne bi bila najjednostavnija i najlakša metoda?

Treba samo da nam već jedamput stampaju mali katekizam. U što većoj, šesterobrojčanoj nakladi. U najmanjem formatu, što je moguće. Uz najmanju moguću cijenu. U najjednostavnijoj opremi. Onako, kao pred rat, u izdanju Društva sv. Jeronima. Pa da se to masovno turi u narod. U svaku obitelj. U svaku kuću. I badava, ako treba.

I treba da, iza toga, na sve načine, svakom zgodom, i službeno i neslužbeno, i odozgor i odozdol, sa terena apeliramo na sve katoličke roditelje, braću, sestre, da taj »mali katekizam prije sami nauče, a onda da u njemu budu učitelji svojoj djeci, svojoj mlađoj braći i rođacima. I da ih, sve aktivne katolike, silimo na to. Da ih na to obavezujemo. I u ispovijedi! I da ne prestajemo s propagandom.

Tko god ima imalo dobre volje, imalo ljubavi k Bogu i k dušama, učinit će to. Nikomu ne će to biti prevelik teret, preteška žrtva. Ni starima, ni mladima. Ni učiteljima, ni učenicima. Onih sto kratkih pitanja. Ići će to kao od šale; kao po loju. U sačuvanijim, patrijarhalnijim krajevima svijet će to jedva dočekati. Kao Kačićevu »Pjesmaricu«. Kao kućni »Razgovor ugodni« i Božju razbibrigu u duge zimske noći na selu. Čitati danas i onako znadu svi.

A mi ćemo sveenici doći, pomalo, »na gotovo«. I — uz malo truda. Urgirajući. Nadgledajući. Potičući. Ispitujući. Nadopunjujući i nadograđujući. Da ništa, a ono u katehetskim propovijedima i u korizmi. »Ja vas poslah, da žanjete, gdje se nijeste trudili. Drugi su se trudili, a vi ste unišili u njihov posao!« (Iv 4, 58).

Nije religiozni analfabeta, tko zna »pet glavnih istina«, i Očenaš, i Zdravomariju, i Vjerovanje, i sedam sv. sakramenata, i deset zapovijedi Božjih, i sedam glavnih grijeha, i »Anđeo Gospodnji«, i molitve za ispovijed i za pričest. Ne bismo mi bili zadnja katolička zemlja, kad bi svih onih 6,7 mliona katolika u njoj znalo mali katekizam napamet. Mnogi bi nam pozavidjeli. Mnogi bi nam čestitali. Danas nam ga ne znaju ni ministranti, ni maturanti, ni doktori.

I pisac je ovih redaka znao sav »Mali katekizam« napamet, još prije nego što je pošao u osnovnu školu. Na krilu ga je očevu naučio: svaku večer pomalo. A, što se je naučilo na krilu očevu, to se više lako ne zaboravlja. A i ne ostavlja se. Posvema — nikada!

Dajte, dakle, tiskajte nam mali katekizam! I malu bibliju!

Dr ČEDOMIR ČEKADA

NAKON SVEĆENIČKOG LITURGIJSKOG TEČAJA U ZAGREBU

Nije prošlo ni pol mjeseca kako je Episkopat odobrio »Pravilnik Interdijecezanskog liturgijskog odbora«, već se ILO dao na odluku da izvede jednu od najdelikatnijih točaka Pravilnika: »ILO će nastojati u prvom redu da za liturgiju oduševi svećenike...« (Služba Božja II/1962, br. 1, str. 2, t. 2d).

Priređivači tečaja imali su pred sobom nešto podataka sa Bogoslovske škole od prije godinu dana, dosta neizvjesnosti i mnogo idealizma.

Središte sveg nastojanja kretalo se oko toga da se u život provede »Vodič za sudjelovanje vjernika u svetoj Misi« (Đakovo 1961). U devet se predavanja obuhvatilo gradivo tečaja.

Prvi je dan prošao na zadovoljstvo svih prisutnih. Predavanje Msgr. A. Pichlera (Načelno o sudjelovanju kod svete Mise), dra Kirigina (O misniku) i preč. Oberžana (Ministranti), dalo je svima misaonih i praktičnih poticaja. Dva mala skriptična predavanja (pouka i oblačenje ministranata) činili su s predavanjem g. Oberžana na večernjoj svetoj misi uz sudjelovanje zagrebačkih ministranata dobru cjelinu povezanosti teorije i prakse.

Drugi je dan spojio vjernika i tumača u tihoj Misi (dr Radić, dr Kučan i dr Pogačnik) opet u harmoničku cjelinu,